

PATVIRTINTA
Nacionalinio egzaminų centro
direktoriaus pavaduotojos,
laikiniai einančios direktoriaus pareigas
2012 m. d. įsakymu Nr.

VALSTYBINIŲ BRANDOS EGZAMINŲ KRITERINIO VERTINIMO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinių brandos egzaminų (toliau – VBE) kriterinio vertinimo nuostatai (toliau – nuostatai) reglamentuoja kandidatų vidurinio ugdymo programos dalykų VBE kriterinio vertinimo pasiekimų lygius, kriterinių ribų tarp pasiekimų lygių skaitinių reikšmių nustatymą ir VBE įvertinimų balais apskaičiavimą.

2. Kriterinis vertinimas suprantamas kaip kandidatų VBE metu gautų įvertinimų priskyrimas iš anksto nustatytiems VBE pasiekimų lygiams naudojant apibrėžtus vertinimo kriterijus. Šis priskyrimas atliekamas nustatant kriterines ribas, atskiriančias kokybiškai skirtingus kandidatų pasiekimų lygius. Kriterinė riba suprantama kaip taškas kandidatų surinktų VBE taškų skalėje, atskiriantis vieną nuo kito du gretimus kandidatų pasiekimų lygius.

3. Kandidatams, išlaikiusiems dalyko valstybinį brandos egzaminą, pagal gautus rezultatus yra nustatomas vienas iš šių VBE pasiekimų lygių: *patenkinamas pasiekimų lygis*, *pagrindinis pasiekimų lygis* arba *aukštesnysis pasiekimų lygis*.

3.1. *Patenkinamas* visų dalykų VBE, išskyrus informacinių technologijų, užsienio kalbų ir lietuvių kalbos ir literatūros, *pasiekimų lygis* atitinka reikalavimus kandidatų pasiekimams, aprašytus dalyko brandos egzamino programos reikalavimų lentelės skiltyje „Reikalavimai pagal bendrojo kurso programą“. Užsienio kalbų VBE *patenkinamas pasiekimų lygis* atitinka reikalavimus, aprašytus dalyko brandos egzamino programos reikalavimų mokinių pasiekimams lentelės skiltyje „B1 kursas“. Informacinių technologijų VBE *patenkinamas pasiekimų lygis* atitinka reikalavimus, aprašytus dalyko brandos egzamino programos reikalavimų mokinių pasiekimams lentelės 1–3 punktuose. Lietuvių kalbos ir literatūros VBE *patenkinamas pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų mokinių pasiekimams, aprašytą dalyko bendrosios programos išplėstinio kurso mokinių pasiekimų lygių požymių lentelės skiltyje „Patenkinamas pasiekimų lygis“, kuri tenkina dalyko brandos egzamino programos 3 priedo lentelėje pateiktus I lygį aprašančius kriterijus;

3.2. *Pagrindinis* visų dalykų VBE, išskyrus informacinių technologijų, užsienio kalbų ir lietuvių kalbos ir literatūros, *pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų kandidatų pasiekimams, aprašytą dalyko brandos egzamino programos reikalavimų lentelės skiltyje „Reikalavimai pagal išplėstinio kurso programą“, kuri atitinka dalyko bendrosios programos išplėstinio kurso mokinių pasiekimų lygių požymių lentelės skilčių „Patenkinamas pasiekimų lygis“ ir „Pagrindinis pasiekimų lygis“ turinį. Užsienio kalbų VBE *pagrindinis pasiekimų lygis* atitinka dalį reikalavimų, aprašytą dalyko brandos egzamino programos reikalavimų mokinių pasiekimams lentelės skiltyje „B2 kursas“. Informacinių technologijų VBE *patenkinamas pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų, aprašytą dalyko brandos egzamino programos reikalavimų mokinių pasiekimams lentelės 4 punkte, kuri atitinka dalyko bendrosios programos išplėstinio kurso mokinių pasiekimų lygių požymių lentelės skilčių „Patenkinamas pasiekimų lygis“ ir „Pagrindinis pasiekimų lygis“ turinį. Lietuvių kalbos ir literatūros VBE *pagrindinis pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų mokinių pasiekimams, aprašytą dalyko bendrosios programos išplėstinio kurso mokinių pasiekimų lygių

požymių lentelės skiltyje „Pagrindinis pasiekimų lygis“, kuri tenkina dalyko brandos egzamino programos 3 priedo lentelėje pateiktus II lygį aprašančius kriterijus;

3.3. *Aukštesnysis* visų dalykų VBE, išskyrus užsienio kalbų ir lietuvių kalbos ir literatūros, *pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų kandidatų pasiekimams, aprašytų dalyko brandos egzamino programos reikalavimų lentelės skiltyje „Reikalavimai pagal išplėstinio kurso programą“, kuri atitinka kriterijus mokinių pasiekimams, aprašytus dalyko bendrosios programos išplėstinio kurso mokinių pasiekimų lygių požymių lentelės skiltyje „Aukštesnysis pasiekimų lygis“. Užsienio kalbų VBE *aukštesnysis pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų, aprašytų dalyko brandos egzamino programos reikalavimų mokinių pasiekimams lentelės skiltyje „B2 kursas“, kurie yra aukštesni už *pagrindinio pasiekimų lygio* reikalavimus. Lietuvių kalbos ir literatūros VBE *aukštesnysis pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų mokinių pasiekimams, aprašytų dalyko bendrosios programos išplėstinio kurso mokinių pasiekimų lygių požymių lentelės skiltyje „Aukštesnysis pasiekimų lygis“, kuri tenkina dalyko brandos egzamino programos 3 priedo lentelėje pateiktus III lygį aprašančius kriterijus.

4. Išlaikę VBE kandidatai gauna įvertinimus šimtabalėje skalėje nuo 14 iki 100. VBE įvertinimai nuo 14 iki 35 balų atitinka *patenkinamą pasiekimų lygį*. VBE įvertinimai nuo 36 iki 85 balų atitinka *pagrindinį pasiekimų lygį*. VBE įvertinimai nuo 86 iki 100 balų atitinka *aukštesnįjį pasiekimų lygį*.

5. Pasiekimų vertinimas atliekamas taikant Nacionalinio egzaminų centro pasirengtas specialias standartizuotas kriterinio vertinimo procedūras.

II. KRITERINĖS RIBOS

6. Kandidatų VBE pasiekimų lygiams nustatyti ir įvertinimams šimtabalės sistema apskaičiuoti naudojamos trys kriterinės ribos:

6.1. *Patenkinamo pasiekimų lygio apatinė riba (egzamino išlaikymo riba)* suprantama kaip minimali egzamino visų galimų surinkti taškų dalis, kurią surinkę kandidatai pripažįstami išlaikiusiais egzaminą, o jų pasiekimai yra *patenkinamo pasiekimų lygio*;

6.2. *Pagrindinio pasiekimų lygio apatinė riba* suprantama kaip minimali egzamino visų galimų surinkti taškų dalis, kurią surinkę kandidatai pripažįstami pasiekusiais *pagrindinį pasiekimų lygį*;

6.3. *Aukštesniojo pasiekimų lygio apatinė riba* suprantama kaip minimali egzamino visų galimų surinkti taškų dalis, kurią surinkę kandidatai pripažįstami pasiekusiais *aukštesnįjį pasiekimų lygį*.

7. Įvertinimams šimtabalėje skalėje apskaičiuoti, greta trijų kriterinių ribų, iš anksto nustatoma *VBE išlaikymo 100 balų riba*. Ši riba – tai minimali egzamino visų galimų surinkti taškų dalis, kurią pasiekę kandidatai gauna 100 balų įvertinimą.

III. KRITERINIŲ RIBŲ SKAITINIŲ REIKŠMIŲ NUSTATYMAS IR VBE ĮVERTINIMŲ BALAIS APSKAIČIAVIMAS

8. Kriterinės ribos, tarp jų ir *VBE išlaikymo 100 balų riba*, skaitmenimis išreiškiamos visų galimų surinkti VBE taškų procentine dalimi, kurią turi surinkti kandidatai. Šiuose nuostatuose nurodytos kiekvieno egzaminuojamo dalyko VBE kriterinių ribų, tarp jų ir *VBE išlaikymo 100 balų ribos*, skaitinės reikšmės yra pagrindinės. Pagal jas rengiamos brandos egzaminų programos,

sudaromos VBE užduotys ir atliekama VBE rezultatų analizė. Kiekvienais einamaisiais metais jos gali būti koreguojamos, atsižvelgiant į einamųjų ir ankstesnių metų VBE rezultatus. Koregavimo tikslas – užtikrinti skaidresnį to paties VBE įvertinimų balais palyginamumą tarp skirtingų metų ir vienosdesnį skirtingų dalykų VBE vertinimą.

9. Nustatomos šios *patenkinamo pasiekimų lygio apatinės ribos* pagal egzaminuojamus dalykus skaitinės reikšmės:

9.1. visų dalykų, išskyrus lietuvių kalbos ir literatūros ir informacinių technologijų, *patenkinamo pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 16 procentų visų galimų surinkti VBE užduoties taškų;

9.2. lietuvių kalbos ir literatūros *patenkinamo pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 30 procentų visų galimų surinkti VBE užduoties taškų;

9.3. informacinių technologijų *patenkinamo pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 21 procentui visų galimų surinkti VBE užduoties taškų.

10. Nustatomos šios *pagrindinio pasiekimų lygio apatinės ribos* pagal egzaminuojamus dalykus skaitinės reikšmės:

10.1. visų dalykų, išskyrus lietuvių kalbos ir literatūros ir informacinių technologijų, *pagrindinio pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 41 procentui visų galimų surinkti VBE užduoties taškų;

10.2. lietuvių kalbos ir literatūros *pagrindinio pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 66 procentams visų galimų surinkti VBE užduoties taškų;

10.3. informacinių technologijų *pagrindinio pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 51 procentui visų galimų surinkti VBE užduoties taškų.

11. Kandidatų, kurių surinktų egzamino taškų suma yra intervale nuo *patenkinamo pasiekimų lygio apatinės ribos* imtinai iki *pagrindinio pasiekimų lygio apatinės ribos*, egzamino įvertinimai yra intervale nuo 14 iki 35 balų ir tiesiškai priklauso nuo mokinio surinktų VBE užduoties taškų skaičiaus (žr. 10 priedą).

12. Nustatomos šios *aukštesniojo pasiekimų lygio apatinės ribos* pagal egzaminuojamus dalykus skaitinės reikšmės:

12.1. visų dalykų, išskyrus lietuvių kalbos ir literatūros, *aukštesniojo pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 81 procentui visų galimų surinkti VBE užduoties taškų;

12.2. lietuvių kalbos ir literatūros *aukštesniojo pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 91 procentui visų galimų surinkti VBE užduoties taškų.

13. Kandidatų, kurių surinktų egzamino taškų suma yra intervale nuo *pagrindinio pasiekimų lygio apatinės ribos* imtinai iki *aukštesniojo pasiekimų lygio apatinės ribos*, egzamino įvertinimai yra intervale nuo 36 iki 85 balų ir tiesiškai priklauso nuo mokinio surinktų VBE užduoties taškų skaičiaus (žr. 10 priedą).

14. Visų dalykų *VBE išlaikymo 100 balų ribos* skaitinė reikšmė lygi 95 procentams visų galimų surinkti VBE užduoties taškų.

15. Kandidatų, kurių surinktų egzamino taškų suma yra intervale nuo *aukštesniojo pasiekimų lygio apatinės ribos* iki *VBE išlaikymo 100 balų ribos*, egzamino įvertinimai yra intervale nuo 86 iki 99 balų ir tiesiškai priklauso nuo kandidato surinktų VBE užduoties taškų skaičiaus (žr. 10 priedą).

16. Sprendimus dėl einamųjų metų egzaminų sesijos VBE kriterinių ribų, tarp jų ir *VBE išlaikymo 100 balų ribos*, patikslintų skaitinių reikšmių priima Valstybinių brandos egzaminų vertinimo komitetas, vadovaudamasis šiais nuostatais, mokinių surinktų einamųjų metų egzamino

užduočių taškų statistine analize, ankstesnių metų bei kitų dalykų egzaminų laikymo rezultatų statistiniais duomenimis ir ekspertų išvadomis. Šie sprendimai priimami prieš apskaičiuojant kandidatų įvertinimus balais.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Kriterijus, apibrėžiančius kandidatų VBE pasiekimų (ir atitinkamų dalykų VBE užduočių) lygius, reglamentuoja lietuvių kalbos ir literatūros, užsienio kalbos, biologijos, chemijos, fizikos, matematikos, istorijos, geografijos, informacinių technologijų VBE kandidatų pasiekimų lygių aprašai (žr. Nuostatų priedus). Lygiuose nustatyta, kokias žinias, dalykinius ir bendruosius gebėjimus turi būti pasiekę atitinkamo lygio kandidatai.

18. Nacionalinis egzaminų centras, rengdamas VBE užduotis, vadovaujasi šiais nuostatais ir kitais teisės aktais.

V. Priedai

1. Lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino kandidatų pasiekimų lygių aprašai
2. Užsienio kalbos valstybinio brandos egzamino kandidatų pasiekimų lygių aprašai
3. Biologijos valstybinio brandos egzamino kandidatų pasiekimų lygių aprašai
4. Chemijos valstybinio brandos egzamino kandidatų pasiekimų lygių aprašai
5. Fizikos valstybinio brandos egzamino kandidatų pasiekimų lygių aprašai
6. Matematikos valstybinio brandos egzamino kandidatų pasiekimų lygių aprašas
7. Istorijos valstybinio brandos egzamino kandidatų pasiekimų lygių aprašas
8. Geografijos valstybinio brandos egzamino kandidatų pasiekimų lygių aprašas
9. Informacinių technologijų valstybinio brandos egzamino kandidatų pasiekimų lygių aprašas
10. Brėžinys, schemiškai iliustruojantis ryšį tarp kandidatų surinktų egzamino taškų procentinės dalies ir egzamino įvertinimo balais.